

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

**КАФЕДРА ПОЖЕЖНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ В НАСЕЛЕНИХ
ПУНКТАХ**

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методичні вказівки
до виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни
для здобувачів заочної форми навчання
за другим (магістерським) рівнем

Харків 2023

Рекомендовано до друку
кафедрою пожежної
профілактики в населених
пунктах НУЦЗ України
(протокол № 7 від 27.02.2023 р.)

Укладачі: Н.В. Рашкевич, Ю.А. Отрош

Рецензент: кандидат технічних наук, доцент **О. Б. Васильєв**, начальник Дарницького районного управління Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві.

Методологія та організація наукових досліджень: методичні вказівки до виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни для здобувачів заочної форми навчання за другим (магістерським) рівнем / Укладачі: Н.В. Рашкевич, Ю.А. Отрош. Х.: НУЦЗ України, 2023. 24 с.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ОПИС ТА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
ВИМОГИ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	11
ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	13
РЕКОМЕНДОВАНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	17

ВСТУП

Метою вивчення начальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є підготовка фахівців, які можуть самостійно і творчо вирішувати завдання в галузі забезпечення цивільної безпеки за рахунок застосування існуючих методів та форм проведення наукових досліджень, здійснення інновацій. Отримані знання сприяють розвитку наукового професійного мислення здобувачів вищої освіти.

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

Вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

•досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

– застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки для розв'язання наукових і прикладних задач у сфері пожежної безпеки;

– застосовувати ефективні методи та засоби дослідження механізму виникнення пожеж та пожежних ризиків, у тому числі, методи та засоби математичного і комп'ютерного моделювання, статистичного аналізу даних;

– виконувати випробування: речовин, матеріалів будівельних конструкцій, електротехнічних та кабельних виробів щодо визначення показників та характеристик пожежної небезпеки; систем протипожежного захисту, пожежно-технічного оснащення;

– відшуковувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати і оцінювати наявну інформацію.

•формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

– здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері пожежної безпеки;

– здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

– здатність приймати обґрунтовані рішення в складних та непередбачуваних умовах;

– здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

– здатність генерувати нові ідеї (креативність);

– здатність організувати моніторинг пожежної обстановки й аналізувати його результати, розроблювати науковообґрунтовані рекомендації щодо проведення заходів із запобігання та ліквідування пожеж;

– здатність розробляти і впроваджувати нові методи, спрямовані на забезпечення пожежної безпеки, оцінювання рівнів ризику;

– здатність до проведення випробувань нових інноваційних технологій, обладнання, засобів та систем протипожежного та інженерного захисту.

ОПИС ТА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», що направлено на формування цілісного уявлення стосовно науки, як системи знань, та методології наукових досліджень, як її інструментарію, ґрунтується на положеннях таких навчальних дисциплін: «Філософія», «Основи інформаційних технологій», «Вища математика», «Матеріалознавство та технологія матеріалів», «Теорія розвитку та припинення горіння», «Стійкість будівель та споруд при пожежі», «Пожежна безпека територій, будівель та споруд», «Пожежна безпека технологічних процесів», «Основи ризик-орієнтованого підходу в пожежній безпеці», «Дослідження пожеж».

В таблиці 1 наведений опис навчальної дисципліни.

Таблиця 1.
Опис навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	вибіркова
Семестр	2
Обсяг дисципліни:	
– в кредитах ЄКТС	3
– кількість модулів	2
– загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
– лекції (годин)	6
– практичні заняття (годин)	–
– семінарські заняття (годин)	2
– лабораторні заняття (годин)	–
– курсовий проект (робота) (годин)	–
– інші види занять (годин)	–
– самостійна робота (годин)	82
– індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	–
– підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диференційний залік

В таблиці 2 наведений розподіл навчальної дисципліни у годинах та видами навчальних занять.

Таблиця 2.
Розподіл навчальної дисципліни у годинах та
видами навчальних занять

Теми	Усього годин	Вид навчальних занять		
		лекції	практичні (семінарські) заняття	самостійна робота
Модуль 1.				
<p>Тема 1.1. Загальні відомості про науку та наукову діяльність. Поняття наука та наукова діяльність. Знання як основа науки і наукової діяльності. Роль науки у розвитку суспільства та формуванні людської особистості. Історичні аспекти розвитку науки. Наукометрія як галузь наукознавства. Сучасні пріоритетні напрями розвитку науки в Україні. Організація науки в Україні. Кадрове забезпечення наукової діяльності. Критерії оцінювання наукової діяльності. Індивідуальні особливості науковця. Питання організації наукової та науково-технічної діяльності в системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Сучасні пріоритетні напрями розвитку науки в Україні з урахуванням підвищеного рівня небезпеки внаслідок воєнних дій.</p>	8	2		6
<p>Тема 1.2. Організація дослідницької діяльності. Гігієна розумової праці науковця. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень. Принципи та поради щодо техніки наукової праці. Особливості організації наукових досліджень в умовах воєнного стану. Наукові колективи та школи як особливі структури в науці. Особливості управління конфліктами у</p>	8	2		6

науковому колективі.				
<p>Тема 1.3. Загальні питання наукових досліджень.</p> <p>Складові наукового апарату дослідження. Послідовність та етапи виконання наукових досліджень. Наукова ідея як первинне поняття у науковому дослідженні. Визначення основних складових наукового апарату дослідження. Програма, план наукового дослідження. Роль науки у воєнних конфліктах – практична складова.</p>	10	2		8
<p>Тема 1.4. Методологія наукових досліджень.</p> <p>Загальні поняття та визначення процесу пізнання. Процес пізнання та його генезис як основа наукової діяльності. Рівні методів наукового пізнання, наукових досліджень. Принципи наукового пізнання. Методи наукових досліджень. Співвідношення методології та методики наукового дослідження. Мета та основні завдання теоретичних досліджень. Застосування електронно-обчислювальних машин у теоретичних дослідженнях. Системний підхід, його місце та роль у наукових дослідженнях.</p>	8			8
<p>Тема 1.5. Основи експериментальних досліджень.</p> <p>Сутність експерименту. Класифікація експериментів. Загальні вимоги до проведення експерименту. Етапи підготовки наукового експерименту. Планування експерименту. Класична методика планування експериментальних досліджень. Польові експедиційні дослідження та їх етапи. Методи обробки результатів експерименту. Комп'ютерні технології та інструментарій в наукових</p>	8			8

дослідженнях.				
Тема 1.6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Характеристика інформаційного забезпечення наукових досліджень. Наукова інформація. Основні її види, режими доступу. Методика пошуку джерел наукової інформації. Інформаційні електронні ресурси. Інформаційні запити. Опрацювання джерел наукової інформації.	12			12
Разом за модулем 1	54	6		48
Модуль 2.				
Тема 2.1. Наукові роботи за результатами досліджень. Основні види наукових робіт. Порядок викладання звітів. Основні вимоги до оформлення структурних елементів. Наочне представлення результатів наукових досліджень. Особливості публікації за кордоном. Основні фахові журнали (збірки) з питань пожежної безпеки. Процес рецензування статті. Поширені причини для відмови у публікації. Роль наукових семінарів, конференцій, круглих столів у формуванні наукових поглядів. Правила і рекомендації щодо створення доповіді. Мова і стиль наукового дослідження. Використання наочних методів і матеріалів під час представлення результатів наукових досліджень. PowerPoint як інструмент створення презентацій. Основні рекомендації до змісту, оформлення та застосування презентацій.	12			12
Тема 2.2. Питання інтелектуальної власності в науковій діяльності. Право інтелектуальної власності. Загальні категорії інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності.	12			12

Законодавство України про інтелектуальну власність. Конституція України як основне джерело регулювання права інтелектуальної власності. Авторське право на твір. Результати винахідницької роботи. Патент на винахід (корисну модель). Охорона та захист інтелектуальної власності. Комерціалізація. Академічна доброчесність сучасного науковця.				
Тема 2.3. Кваліфікаційна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Мета та завдання кваліфікаційної роботи за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Етапи виконання кваліфікаційної роботи. Обсяг, структура та зміст кваліфікаційної роботи. Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи магістра. Підготовка до захисту. Порядок захисту кваліфікаційної роботи. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.	12		2	10
Разом за модулем 2	36		2	34
Разом	90	6	2	82

ВИМОГИ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота охоплює теми, які вивчаються під час викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень».

При виконанні контрольної роботи доцільно користуватися підручниками, навчальними посібниками та методичними вказівками, іншими чинними законодавчими актами та нормативними документами в Україні.

У відповідях на запитання та рішеннях поставлених завдань здобувач вищої освіти повинен проявити:

– знання: основних понять та визначень навчальної дисципліни; технології організації наукового дослідження; рівнів та методів наукових досліджень; особливостей впровадження результатів наукових досліджень у практику та оцінки їхньої ефективності; особливостей розробки інтелектуального продукту та порядку оформлення пакету документів на отримання правоохоронного документу; вимог до оформлення результатів наукових досліджень;

– уміння: розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері пожежної безпеки; формувати проблему дослідження; розробляти, обґрунтовувати та доводити наукові гіпотези; формулювати мету і завдання, об'єкт і предмет дослідження; логічно будувати наукове дослідження відповідно до його мети і завдань; відшукувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах; аналізувати і оцінювати наявну інформацію; аналізувати результати наукових досліджень та надавати пропозиції по їх результатам; оформлювати та наочно представляти результати наукових досліджень.

Контрольна робота виконується рукописним (синя, чорна паста) або машинописним способом на стандартних листках формату А4. На титульному листі контрольної роботи обов'язково вказується шифр (номер залікової книжки). Відповіді на кожне запитання слід розпочинати з нової сторінки.

Контрольна робота надається викладачу до проведення заліку з навчальної дисципліни згідно з графіком навчального процесу. При отриманні позначки «не зараховано» здобувач вищої освіти зобов'язаний переробити контрольну роботу відповідно до вказівок рецензента і подати її на повторне оцінювання. Контрольні роботи, виконані не за своїм варіантом, не зараховується.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою.

За контрольну роботу здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 60 балів:

55–60 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичних питань, правильно розв'язав поставлене завдання з повним дотриманням вимог до виконання;

31–54 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичних питань; при наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки; правильно вирішив поставлене завдання з повним дотриманням вимог до виконання;

15–30 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; правильно вирішив поставлене завдання з повним дотриманням вимог до виконання;

1–14 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; недостатньо розкриті зміст теоретичних питань; правильно вирішив поставлене завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота складається з двох теоретичних питань і завдання. Номер варіанту питань і завдання відповідає двом останнім цифрам номеру залікової книжки здобувача вищої освіти, таблиця 3.

Таблиця 3.

Номер варіанту теоретичних питань і завдання

Передостання цифра № залікової книжки	Остання цифра № залікової книжки										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1, 2, 3	1, 21	2, 22	3, 23	4, 24	5, 25	6, 26	7, 27	8, 28	9, 29	10, 30	номер питання
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	номер завдання
4, 5, 6	10, 31	11, 32	12, 33	13, 34	14, 35	15, 36	16, 37	17, 37	18, 39	19, 40	номер питання
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	номер завдання
7, 8, 9, 0	1, 40	2, 39	3, 38	4, 37	5, 36	6, 35	7, 34	8, 33	9, 32	10, 31	номер питання
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	номер завдання

Перелік теоретичних питань:

1. Сутність науки, її кумулятивний характер. Суб'єкт та об'єкт науки. Ознаки та завдання науки.

2. Передумови виникнення науки. Історичні етапи, періоди розвитку науки. Основні закономірності та моделі розвитку науки. Науково-технічні революції та їх наслідки. Сучасні пріоритетні напрями розвитку науки в Україні з урахуванням підвищеного рівня небезпеки внаслідок воєнних дій.

3. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності у Державній службі України з надзвичайних ситуацій. Організація наукової та науково-технічної діяльності.

4. Види наукових ступенів та вчених звань, що присуджуються в Україні. Підготовка в ад'юнктурі (аспірантурі), докторантурі.

5. Роль науки у розвитку суспільства та формуванні людської особистості. Сучасні пріоритетні напрями розвитку науки в Україні.

6. Основні творчі та ділові якості науковця. Свобода наукового пошуку та соціальна відповідальність науковця.

7. Індекс Гірша (Хірша) або h-індекс. Імпакт-фактор в системі оцінки ефективності наукової діяльності установ.

8. Провідні міжнародні реферативні бази даних та наукометричні платформи.

9. Організації дослідницької діяльності. Основні правила в організації робочого дня. Принципи наукової праці. Особливості розумової діяльності. Особливості організації наукових досліджень в умовах воєнного стану.

10. Основні принципи створення та роботи наукового колективу. Наукова школа: сутність та ознаки. Умови ефективного функціонування наукових шкіл.

11. Техніка спілкування в науковому колективі. Основні ознаки і загальні причини конфлікту.

12. Складові наукового апарату дослідження. Роль науки у воєнних конфліктах – практична складова.

13. Функції програми наукового дослідження. Основні вимоги до формування програми наукового дослідження. Принципи розробки плану наукового дослідження.

14. Впровадження результатів наукових досліджень.

15. Класифікація методів наукових досліджень залежно від рівнів методологічного аналізу.
16. Класифікація методів наукових досліджень за сферою застосування.
17. Сутність кореляційного, факторного аналізу та регресійного аналізів.
18. Співвідношення методології та методики наукового дослідження.
19. Використання Інтернет-технологій на різних етапах експерименту. Переваги та недоліки у проведенні Інтернет-досліджень.
20. Інформація. Джерела інформації та їх класифікація. Поняття про первинну та вторинну інформацію.
21. Загальні вимоги та типові помилки в проведенні експерименту.
22. Форми узагальнення результатів наукових досліджень.
23. Поняття наукова публікація. Основні завдання. Рецензовані та нерцензовані наукові публікації.
24. Тези доповіді. Основна мета. Алгоритм написання.
25. Композиційна структура монографії. Основна мета. Основні вимоги до написання та публікації монографії.
26. Порядок викладання звіту.
27. Особливості мови і стилю наукового дослідження. Різновиди наукового стилю.
28. Презентація, її мета та види. Переваги мультимедійної презентації. Розробка плану і стратегії презентації. Рекомендації до оформлення слайдів презентації.
29. Особливості публікації за кордоном. Основні фахові журнали (збірки) з питань пожежної безпеки.
30. Процес рецензування статті. Поширені причини для відмови у публікації.
31. Порядок підготовки наукових статей. Критерії вибору наукових видань.
32. Теоретичні та емпіричні статті. Необхідні елементи наукової статті. Структура наукової статті. Вимоги до оформлення тексту статті.
33. Види наукової конференції. Структура наукової конференції. Форми участі.
34. Оцінка оригінальності наукового тексту.
35. Поняття авторське право. Що не є об'єктами авторського

права?

36. Поняття винахідництво, винахід (корисна модель). Об'єкт винаходу. Об'єкт корисної моделі.

37. Поняття академічна доброчесність. Випадки порушеннями академічної доброчесності. Відповідальність за порушеннями академічної доброчесності.

38. Нормативно-правова база щодо питань етичних цінностей сучасного науковця.

39. Морально-етичні цінності дослідника.

40. Мета та етапи виконання кваліфікаційної роботи магістра. Основні етапи підготовки до захисту кваліфікаційної роботи.

Перелік завдань:

1. Скласти структурно-логічну схему основних етапів написання наукової статті.

2. Скласти структурно-логічну схему основних етапів написання тез доповіді.

3. Скласти структурно-логічну схему щодо етапів створення презентації.

4. Скласти структурно-логічну схему формування теорії – найвищої форми узагальнення і систематизації знань.

5. Скласти структурно-логічну схему етапів польових експериментальних досліджень.

6. Скласти структурно-логічну схему побудови процесу аргументації.

7. Провести порівняльний аналіз понять «науковий колектив» та «наукова школа» (структура, функції, основні ознаки).

8. Скласти структурно-логічну схему основних етапів написання доповіді.

9. Скласти структурно-логічну схему щодо реєстрації авторського права на твір.

10. Скласти структурно-логічну схему щодо порядку реєстрації винаходу (корисної моделі).

РЕКОМЕНДОВАНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141 (із змінами).
2. Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004 (із змінами).
3. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25 (із змінами).
4. Про авторське право і суміжні права: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 13, ст.64 (із змінами).
5. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст.32 (із змінами).
6. Про науково-технічну інформацію: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 33, ст.345(із змінами).
7. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 48, ст.253 (із змінами).
8. Цивільний Кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.
9. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора науку вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (із змінами).
10. Положення про Міністерство освіти і науки України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 (із змінами).
11. Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в Державній службі України з надзвичайних ситуацій: наказ Міністерство внутрішніх справ України від 02.04.2018 р. № 265. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25.04.2018 р. за № 506/31958.
12. Вимоги до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року № 40 (із змінами).
13. Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам: наказ Міністерства освіти і науки України від 14.01.2016р. № 13 (із змінами).
14. Державний стандарт України «Видання. Основні види. Терміни та визначення». ДСТУ 3017-95: наказ Держстандарту України від 23 лютого 1995 р. № 58; розроблено Національним науково-виробничим об'єднанням «Книжкова палата України».

15. Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». ДСТУ 8302:2015: наказ ДП «УкрНДНЦ» від 22 червня 2015 р. № 61 з 2016-07-01; згідно з наказом ДП «УкрНДНЦ» від 04 березня 2016 р. № 65 змінено дату чинності.

16. Національний стандарт України «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення». ДСТУ 3008:2015: наказ ДП «УкрНДНЦ» від 22.06.2015 р. № 61 з 2016-07-01.

17. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному університеті цивільного захисту України: рішенням Вченої ради НУЦЗУ протокол № 3 від 29.11.2019р.

18. Базилевич В.Д., Ільїн В.В. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку: монографія. К.: Знання, 2008. 687 с.

19. Бірта Г.О. Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

20. Важинський С.Е., Коссе А.Г. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2020. 143 с.

21. Дерій В.А., Римар Г.А. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Тернопіль, 2012. 127 с.

22. Древаль Ю.Д. Методологія та організація наукових досліджень: методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів та курсантів. Харків: НУЦЗУ, 2016. 16 с.

23. Єршова Н. Ю. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів усіх форм навчання за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування. Х.: НТУ «ХП», 2017. 59 с.

24. Зав'ялова Т.В., Непша О.В. Глосарій термів та понять з курсу «Основи наукових досліджень»: навч.-метод. вид. Мелітополь: ТОВ Колор Принт, 2019. 84 с.

25. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2017. 236 с.

26. Зубенко О.В., Степанова І.С. Методичні вказівки для підготовки виступу студента на конференції та підготовки презентації. Вінниця: ВНТУ, 2017. 44 с.

27. Іванюк О. В., Литвинчук І. Л. Інтелектуальна власність: навч.-наочн. посіб. Житомир: В. Б. Котвицький, 2014. 163 с.

28. Кислий В.М. Організація наукових досліджень: навч.посіб.

Суми: Університетська книга, 2011. 224 с.

29. Конверського А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

30. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Алерта, 2019. 492 с.

31. Кузьменко В.В., Головіна О.В. Методологія наукових досліджень: конспект лекцій. Дніпро: ДДУВС, 2016. 35 с.

32. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 278 с.

33. Основні вимоги до організації підготовки та захисту кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра всіх спеціальностей та форм навчання / уклад. Н. В. Сментина, В. О. Кравченко. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2017. 44 с.

34. Островерх О.О., Домбровська С.М., Савченко О.В.. Застосування права інтелектуальної власності в діяльності органів і підрозділів цивільного захисту: навч. посіб. Х.: НУЦЗУ, 2014. 104 с.

35. Пермінова С.О. Патентознавство та інтелектуальна власність: Патентознавство: навчально-методичний комплекс: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 58 с.

36. Рассоха І.М. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Х.: ХНАМГ, 2011. 76 с.

37. Лисюк Г.М. Основи наукових досліджень і технічної творчості: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2014. 102 с.

38. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В. К. Методологія педагогічного дослідження: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 440 с.

39. Юринець В.Е. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Львів: ЛНУ, 2011. 179 с.

40. Шишкіна Є.К., Носирєв О.О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Х.: Вид-во «Діса плюс», 2014. 200 с.

41. Rashkevich N., Shevchenko R., Khmyrov I., Soshinskiy A. (2021). Investigation of the Influence of the Physical Properties of Landfill Soils on the Stability of Slopes in the Contex. Materials Science Forum 1038, 407–416.

42. Rashkevich N., Strelec V., Shcherbak S., Yeremenko S. Development of Tools (Laboratory Facilities) for Researching the Effect of Physical Properties of Landfill Soils on Slope Stability. Materials Science and Engineering. 1164 (2021) 012063. doi:10.1088/1757-899X/1164/1/012063.

43. N. Leonova, V. Loboichenko, N. Rashkevich N., Bondarenko A.

Calculation and Analytical Methods for Determining the Content of Heavy Metals in Fish as an Element of Anthropogenic Load Research. *New Dimensions of Environmental Biology*. Discovery Publishing House Pvt. Ltd., New Delhi (India). P. 211-222.

44. Ятченко Ю.О., Рашкевич Н.В., Крушельницький Д.А. Дослідження стійкості схилів санітарних полігонів твердих побутових відходів. *DIGITAL TRANSFORMATION OF SOCIETY: THEORETICAL AND APPLIED APPROACHES*. Publishing House of University of Technology. Monograph 46. Katowice, 2021. С. 625-630.

45. Рашкевич Н.В., Шершньов В.О., Словінський В.К., Коновал В.М. Формування математичного апарату методики протидії пожежовибухонебезпеці об'єктів захоронення побутових відходів. *Збірник ПНС № 34*.

46. N. Rashkevich, A. Pastukhova, V. Konoval, V. Slovinskyi (2021). Formation of mathematical apparatus of methods of fire and explosion safety control of landfill. *Mechanics and Mathematical Methods*. 3 (2). 18 – 28.

47. Rashkevich, N., Koloskov, V., Fedyuk, I. Activity to prevent emergency situations of cascade type of spreading related to soil landslide. *Scientific and technical journal «Technogenic and Ecological Safety»*, 10(2/2021). P. 52-57.

48. N. Rashkevich, V. Shershnyov, A.Kondratiev, O. Shevchenko. Development of the basis of the method of control of the emergency situation related to fire and explosion safety of landfill. *Науково-технічний збірник «Комунальне господарство міст»*. Серія: технічні науки та архітектура. Х.: ХНАМГ, 2021. Том 6. № 166. С. 156-162.

49. Tsytlshvili K., Rashkevich N., Poltavska D. (2022). Research of Modern technologies of Wastewater Treatment of Food Products Combined with Ozonation and Hydrogen Peroxide. *Key Engineering Materials*. Vol. 925. P. 169–178.

50. A. Myroshnychenko, V. Loboichenko, M. Divizinyuk, A. Levterov, N. Rashkevich, O. Shevchenko, R. Shevchenko. Application of Up-to-Date Technologies for Monitoring the State of Surface Water in Populated Areas Affected by Hostilities. *BULLETIN OF THE GEORGIAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES*, vol. 16, no. 3, 2022. С. 50-59.

51. A. Kovalov, R. Purdenko, Yu. Otrosh, V. Tomenko, N. Rashkevich, E.Shcholokov, M. Pidhornyy, N. Zolotova, O. Suprun (2022). Assessment of fire resistance of fireproof reinforced concrete structures. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 5/1 (119) 2022. P. 53–61.

52. *Методологія та організація наукових досліджень: методичні вказівки до тестового контролю знань. Для здобувачів вищої освіти, які*

навчаються на другому (магістерському) рівні у галузі знань 26 «Цивільна безпека» / Укладачі: Н. В. Рашкевич, Ю. А. Отрош. Х.: НУЗУ, 2021. 177 с.

53. Методологія та організація наукових досліджень: методичні вказівки для самостійної підготовки до семінарських (практичних) занять. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на другому (магістерському) рівні у галузі знань 26 «Цивільна безпека» / Укладачі: Н. В. Рашкевич, Ю. А. Отрош. Х.: НУЦЗУ, 2023.

54. Методологія та організація наукових досліджень: курс лекцій. Для самостійної підготовки здобувачів, які навчаються на другому (магістерському) рівні у галузі знань 26 «Цивільна безпека» / Укладачі: Н. В. Рашкевич, Ю. А. Отрош. Х.: НУЦЗУ, 2023. 124 с.

55. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи за освітньо-професійними програмами «Пожежна безпека», «Управління пожежною безпекою» для підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» / Укладачі: Ю. А. Отрош, Ю. П. Ключка, Н. В. Рашкевич. Х.: НУЦЗУ, 2023. 44 с.

56. Кодекс академічної доброчесності Національного університету цивільного захисту України. Харків, 2022.

57. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека».

58. Освітньо-професійна програма «Управління пожежною безпекою» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека».

Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.nuczu.edu.ua/course/> – Система дистанційного навчання «Moodle НУЦЗУ» Національного університету цивільного захисту України.
2. <http://www.nauka-online.org/> – Українська Наукова Інтернет Спільнота.
3. <https://my.science.ua/directory/usw/> – Українські науковці у світі.
4. <https://www.facebook.com/groups/314070194112/> – Ukrainian Scientists Worldwide.
5. <https://www.rada.gov.ua> – Офіційний веб-портал парламенту України. Верховна Рада України.
6. <https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти і науки.
7. <http://www.dsns.gov.ua> – Державна служба України з надзвичайних ситуацій.
8. <https://www.nas.gov.ua> – Національна академія наук України.
9. <https://nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
10. <https://korolenko.kharkov.com> – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка.
11. <https://www.wipo.int/portal/en> – World Intellectual Property Organization – Всесвітня організація інтелектуальної власності.
12. <http://www.uacr.kiev.ua> – Державна організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав».
13. <https://uapatents.com> – База патентів України.
14. <https://base.uipv.org/searchINV/> – Державне підприємство Український інститут інтелектуальної власності (УКРПАТЕНТ).
15. <https://ukrstat.gov.ua/> – Державна служба статистики України.
16. <https://scholar.google.com.ua> – Google Академія – Google Scholar.
17. <https://www.elsevier.com> – Science Direct Freedom Collection – Повнотекстова база даних видавничої корпорації Elsevier.
18. <https://www.researchgate.net> – ResearchGate – Науковий портал та соціальна мережа вчених.
19. <https://www.scopus.com> – SciVerse Scopus – Реферативна база даних та наукометрична платформа видавничої корпорації Elsevier.
20. <https://orcid.org/> – ORCID (Міжнародна система ідентифікації

авторів).

21. <https://clarivate.com/products/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-workflow-solutions/researcher-profiles/> – Web of Science Researcher Profiles – Профілі дослідників Web of Science.

22. <https://www.liga.net> – Комплексна система інформаційно-правового забезпечення.

23. <https://www.nature.com/wls> – World Library of Science – Всесвітня наукова бібліотека ЮНЕСКО.

24. <https://iafss.org> – The International Association for Fire Safety Science – Міжнародна асоціація науки про пожежну безпеку.

Навчальне видання

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методичні вказівки
до виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни
для здобувачів заочної форми навчання
за другим (магістерським) рівнем

Підписано до друку 27.02.2023. Формат __x__ / __.

Умовн.-друк. арк. 1.

Вид. № __ / __.

Сектор редакційно-видавничої діяльності
Національного університету цивільного захисту України
61023 м. Харків, вул. Чернишевська, 94.
www.nuczu.edu.ua